

Programnoter

Foreløbig udgave

Lindegaardskonserten fredag den 28. marts 2025

Frank Reinecke, kontrabas og Amalie Malling, klaver danner kvintet med Slaatto trio

Program:

Frank Schubert: *Forellekvintet - A-dur Op.114 D667*

- I. Allegro vivace
- II. Andante
- III. Scherzo: Presto
- IV. Andantino – Allegretto
- V. Allegro giusto

Hans Abrahamsen: *Komposition*

1. xx
2. xx
3. xx
4. xx

Musikerne:

Helge Slaatto er født i Oslo 1952 og er professor i violin ved Hochschule für Musik der Universität Münster, og har tidligere været koncertmester i Odense Symfoniorkester, Athelas Sinfonietta Copenhagen og Randers Kammer-orkester. Helge Slaatto har haft en udstrakt koncertvirksomhed med et klassisk violinrepertoire, men er særligt kendt for sine fortolkninger af nutidig musik, f.eks. uropførelsen af 50 duoværker sammen med kontrabassisten Frank Reinecke. Helge Slaatto har optrådt ved en række europæiske festivaler som Lucerne Festival, Schweiz, Cantiere Internazionale d'Arte Montepulciano, Italien, Musica Viva, München, Tyskland, alle de betydelige danske festivaler for samtidsmusik, Festspillene i Bergen, Norge, etc. Som lærer af nogen af tidens førende violintalenter har han givet masterclasses i Tyskland, Portugal, Schweiz, Italien, Grækenland, Danmark, Syd Korea, Mexico og U.S.A. I perioden 1995-2000 var Helge Slaatto kunstnerisk leder af SynCreta- Festivalen på Kreta, Grækenland og i 2014 grundlagde han sammen med sin kone bratschisten Anette Slaatto den meget roste Late Summer Festival, "Viola of my Life" i Amsterdam og på festivaler i Europa og Mellemøsten.

Anette Slaatto er født i 1952 i Sydtykland, nær Stuttgart, men har været bosiddende i Danmark siden 1985. Hun studerede violin i Düsseldorf hos Sandor Végh og bratsch hos Enrique Santiago i Stuttgart. Hun er en af de få danske musikere, som behersker det sjældne instrument, viola d'amore. I flere år under-viste hun i bratsch ved Det Fynske

Musikkon-servatorium og fra 1990 – 1999 var hun medlem af Danmarks Radios Symfoniorkester. Hun forlod orke-stret for at hellige sig solistoptræden og kammer-musik.

Anette Slaatto har i mange år arbejdet tæt sammen med komponister som Per Nørgård, Pelle Gudmundsen Holmgreen, Axel Borup-Jørgensen og Lars Hegaard, og yngre komponister som Eva Noer Kondrup.

Anette Slaatto har optrådt ved bl.a. "Berliner Festwochen", "Internationale Bratschkongress" (Stuttgart), "Viola of my Life" (Amsterdam) samt talrige festivaler i Europa og Mellemøsten.

Hun har repræsenteret dansk kunst og kultur i bl.a. Armenien, Libanon, Syrien og ved "The Golden Jubilee Celebration of the Discovery of the Dilmun Civilization in Bahrain" i 2005, hvor hun bl.a. opførte værker af Poul Rovsing Olsen.

Anette Slaatto har medvirket i flere cd-indspilninger, blandt andet med sin mand violinisten Helge Slaatto. Hennes solo cd "Secret Melody" med soloværker af Per Nørgård, Ivar Frounberg, Violetta Dinescu og Giacinto Scelci, og CD'en med Bachs 6 suiter for solo cello, som hun spiller på bratsch, fik megen ros i den danske og den internationale presse.

Jonathan Slaatto, Cello, er født i Tyskland 1977, men er opvokset i Danmark. begyndte at spille cello som seksårig i Odense, hvor hans far var koncertmester i Odense Symfoniorkester.

Hans første lærer var en cellist fra Odense Symfoniorkester.

Familien flyttede til Lyngby, da hans mor, Anette Slaatto, fik job i DR Symfoniorkester. For Jonathan blev det hans lærer Niels Sylvest fra radiosymfoniorkesteret, der inspirerede ham til at gøre meget ved musikken og bruge mange timer på at øve.

Jonathan besluttede han som 14-årig at gå 100 procent ind i sagen og valgte at droppe ud af 1. g. på Sankt Annæ Gymnasium for at hellige sig musikken. Det blev et farvel til skolen, og et goddag til konservatoriet, lærere i ind- og udland, og timer alene med celloen for at drive sig selv frem til perfektion. På sin vej har Jonathan blandt andet studeret i Finland, og her oplevede han med egne øjne og ører, hvordan finernes tilgang til klassisk

Programnoter

musik er meget anderledes end i Danmark. Han fortsatte på Edsbergs Musik-institut i Stockholm hos Torleif Thede og senere på Sibelius Akademiet hos Hannu Kiiski.

Jonathan Slaatto vandt med Trio Ondine top priser ved konkurrencer som ARD i München, Melbourne International Music Competition, Joseph Haydn Wettbewerb, Wien, og London Parkhouse Award. Han har optrådt på The Wigmore Hall, Berlin Konzerthaus, Prades Festival, Aldeburgh Festival, canadiske Orford Festival og MIDEM messen i Cannes. Som kammermusiker har han været Kunstner ved Dansk Broadcast, Philharmonia i Duisburg og BBC New Generation Artists Program.

Jonathan har haft optrådt som solist med orkestre som BBC Scottish Symphony Orchestra og Det Danske Symfoniorkester.

Frank Reinecke er født i 1960 i Hamborg. Han fik sin første violinundervisning, da han var fem år, og da han var femten begyndte han at lære sig selv at spille kontrabas. Efter eksamen fra gymnasiet studerede han hos Klaus Stoll på Kunstakademiet i Berlin.

I en alder af 23 blev han engageret af Symphonieorchester

des Bayerischen Rundfunks. Fra 1995 til 2001 arbejdede han ved Mozarteum i Salzburg, først som assistent for Klaus Stoll, senere som æresprofessor i kontrabas.

Som fortolker af ny musik har Frank Reinecke uropført en række solo- og kammermusikværker og været gæstekunstner på flere internationale festivaler. Han har spillet med de tyske blæsersolister, Haydn-trioen i Wien, Ensemble Villa Musica, Prazak-kvartetten, Henschel-kvartetten, Linos-ensemblet, Pro Arte-kvartetten i Salzburg, Ensemble Recherche og Xsemble. Han har givet masterclasses på International Summer Academy i Salzburg og Mühlendorf Summer Academy.

Hans langvarige samarbejde med den norsk/danske violinist Helge Slaatto har affødt et særligt repertoire for violin og kontrabas. Prominente samtidskomponister som Niels Viggo Bentzon, Thüring Bräm, Nikolaus Brass, Morten Skovgaard Danielsen, Peter Michael Hamel, Wolfgang Heisig, Sven Lyder Kahrs, Hanna Kulenty, Hans Lüdemann, Enno Poppe, Nicolaus Richter de Vroe, Erhan Sann, Wolfgang von Schweinitz, Wilhelm Dieter Siebert, Manfred Stahnke, Erkki Sven Tüür, Isang Yun m.fl. har skrevet værker til duoen. De har optrådt i Tyskland, Danmark, Norge, Italien, Østrig,

Frankrig, Grækenland, Armenien, Luxembourg og USA.

Amalie Malling er født af danske forældre i Lübeck 15. september 1948. Hun begyndte at spille klaver som 6 årig. Som 12-årig flyttede hun til København, hvor hun fik sin uddannelse hos pianisterne Herman

D. Koppel og Georg Vásárhelyi. Hun fik sin konservatorieuddannelse hos Hans Leygraf ved Hochschule für Musik und Theater i Hannover, hvor hun afsluttede med koncerteksamen i 1972. Efterfølgende har Amalie Malling haft adskillige studieophold hos Alfred Brendel. I 1972 vandt Amalie Malling 1. pris i Den nordiske Musikkonkurrence. Hun har haft en omfattende koncertvirksomhed som solist og kammermusiker såvel herhjemme som i det øvrige Europa, USA, Canada, Japan og Kina. Hun har spillet med samtlige danske symfoniorkestre og også optrådt med udenlandske orkestre. Blandt de dirigenter, hun har spillet med, kan nævnes Kiril Kondrashin, Marek Janowski, Miltiadis Caridis, John Frandsen og Michael Schönwandt.

Hun hører til blandt sin generations førende solister. Hun er elev af Herman D. Koppel og studerede fra 1968 hos Hans Leygraf i Hannover og Georg Vasarhelyi i Århus. Hun har haft en omfattende virksomhed som solist og kammermusiker og givet talrige koncerter i ind- og udland. Fra 1980 har hun været docent ved Det Kgl. Danske Musikkonservatorium i København.

Komponisterne:

Franz Schubert (1797 - 1828) var en østrigsk komponist, født i Wien. Franz Schubert skrev en række mesterværker inden for de etablerede gener symfoni, kammermusik og klavermusik, og med sin melodiske fantasi og rigt nuance-

rede harmonik formåede han at tilføre sangen en hidtil ukendt dybde og udtryksfuldhed, således at han fremstår som skaberen af en helt ny genre, den tyske romantiske lied.

Franz Schubert voksede op i et musikalsk miljø. Faderen var skolelærer og underviste Franz i violin, mens hans bror Ferdinand underviste ham i klaver. Som 11-årig blev han kordreng i hofkapellet og samtidig optaget som elev i Wiener Stadtkonvikt, byens førende kostskole, hvor musikundervisningen spillede en betydelig rolle.

Som fortrinlig violinist avancerede Schubert hurtigt til koncertmester i skolens orkester, hvor han fik et

Programnoter

førstehåndskendskab til bl.a. Joseph Haydns og Wolfgang Amadeus Mozarts symfonier. Kort før han i 1813 forlod skolen, komponerede han sin første symfoni, og på dette tidspunkt havde han allerede skrevet flere strykekvartetter og sine første sange, begyndende med Hagars Klage (1811).

Efter en kortvarig læreruddannelse virkede han indtil 1818 som hjælpelærer hos faderen. 1816 søgte han uden held en musiklærerstilling i Laibach (nuværende Ljubljana), og i 1818 og 1824 tilbragte han nogle måneder hos grev Esterházy i Zseliz (Ungarn) som musiklærer for hans to unge døtre. Dette var Schuberts eneste ansættelser. Han opgav efter 1818 definitivt lærergeringen, og bortset fra nogle få rejser i Østrig virkede han i Wien som frit skabende komponist uden dog nogensinde blot tilnærmelsesvis at opnå en status i byens musikliv, der kunne tåle sammenligning med Ludwig van Beethovens.

Til gengæld modtog han en betydelig inspiration fra den kreds af digtere, malere og kunstbegejstrede unge, som regelmæssigt samledes omkring ham. Ved disse sammenkomster, der snart blev betegnet som Schubertiader, opførte han selv mange af sine værker for første gang, især lieder og klaverkompositioner. Det var disse venner, der stod bag den succesrige udgivelse 1821 af hans opus 1, balladen Erlkönig (komponeret 1815 til Johann Wolfgang Goethes tekst), som han selv tidligere forgæves havde sendt til en forlægger.

I efteråret 1822 begyndte Schubert at komponere en symfoni i h-mol, men et stykke inde i tredje sats afbrød han arbejdet til fordel for en stort anlagt fantasi for klaver, Wandererfantasi. Hvorfor han aldrig nåede at færdiggøre symfonien, "Den ufuldendte", vides ikke, men mange ufuldførte værker fra denne tid, heriblandt en sats i c-mol for strykekvartet, tyder på, at han har gennemlevet en kunstnerisk krise.

Hertil kom en alvorlig sygdom, uden tvivl syfilis, som i efteråret 1823 tvang ham til at lade sig hospitalsindlægge. Trods svigtende helbred og flere depressioner videreførte Schubert med usvækket skaberkraft sin kompositoriske gerning helt frem til dødsåret, hvor han fuldendte så betydelige værker som fantasien i f-mol for firehændigt klaver, strykekvintetten i C-dur, liederne i samlingen Schwanengesang og de sidste tre store klaversonater i c-mol, A-dur og B-dur. Hans død skyldtes formodentlig kviksvølvforgiftning.

Hans Abrahamsen (f. 1952) dansk komponist, der først studerede horn og senere blev uddannet i musikteori ved Det Kongelige Danske Musikkonser-

vatorium. Som komponist var han elev af bl.a. Per Nørgård og Pelle Gudmundsen-Holmgreen. Abrahamsen var i en periode aktiv i "Gruppen for alternativ musik". Hans første værker skrev sig ind i den såkaldte "ny enkelhed", der markerede et opgør med den serielle musik. Senere værker udnytter modernismens erfaringer i et poetisk tonesprog.

Blandt hans større værker kan nævnes to strykekvartetter, blæserkvintetten Walden (1978) og hans internationale gennembrudsværk, Nacht und Trompeten, for orkester (1981). Efter en længere kompositions-pause, delvis udfyldt med arrangementer af andre komponisters musik, indledte Abrahamsen en ny frugtbar fase med sin klaverkoncert (1999-2000).

I 2016 blev han tildelt Nordisk Råds musikpris og The Grawemeyer Award for sangcyklussen Let me tell you (2013). Værket indbragte ham i 2017 desuden P2 Prisen for Årets Danske Album i 2016.

Musikken:

Franz Schubert: Forellekvintet - A-dur Op.114 D667

Quintet in A Major, Op. 114 ("Trout")

Violino.
Viola.
Violoncello e Basso.
Pianoforte.

Forellekvintet er det populære navn for klaverkvintetten i A-dur, D. 667, af Franz Schubert. Klaverkvintetten blev komponeret i 1819, da han var 22 år gammel; Den blev dog først udgivet i 1829, et år efter hans død. I stedet for det sædvanlige klaverkvintetensemble bestående af klaver og strykekvartet er Ørredkvintetten skrevet for klaver, violin, bratsch, cello og kontrabas. Komponisten Johann Nepomuk Hummel havde arrangeret sin egen kvintet til samme instrumentering, og ørreden var faktisk skrevet til en gruppe musikere, der kom sammen for at spille Hummels værk.

Programnoter

Stykket er kendt som ørred, fordi fjerde sats er et sæt variationer over Schuberts tidligere Lied "Die Forelle" ("Ørred"). Kvintetten blev skrevet til Sylvester Paumgartner, en velhavende musikmæcen og amatørcellist fra Steyr, Oberösterreich, som også foreslog, at Schubert inkluderede et sæt variationer over Lied. Sæt af variationer over melodier fra hans Lieder findes i fire andre værker af Schubert: Døden og jomfrukvartetten, "Trockne Blumen" variationer for fløjte og klaver, Wanderer Fantasy og Fantasia for violin og klaver i C-dur (D. 934, på "Sei mir gegrüßt").

I. Allegro vivace

Første sats er i sonateform. Som det er almindeligt i værker af den klassiske genre, skifter udstillingen fra tonisk til dominerende; Schuberts harmoniske sprog er imidlertid innovativt og inkorporerer mange medianter og submedianter. Dette er tydeligt fra næsten begyndelsen af stykket: efter at have angivet tonikken for ti takter, skifter harmonien brat til F-dur (den flade submediant) i den ellefte bjælke.

Udviklingsafsnittet starter med et lignende brat skift fra E-dur (i slutningen af udstillingen) til C-dur. Harmonisk bevægelse er langsom i starten, men bliver hurtigere; Mod det første temas tilbagevendende moduleres harmonien i stigende halvtoner.

Rekapitulationen begynder i det subdominante, hvilket gør eventuelle modulatoriske ændringer i overgangen til det andet tema unødvendige, et hyppigt fænomen i tidlige sonateformsatser skrevet af Schubert. [1] Det adskiller sig kun fra udstillingen ved at udelade åbningsbjælkerne og et andet kort afsnit før det afsluttende tema.

II. Andante

Denne sats består af to symmetriske sektioner, hvor den anden er en transponeret version af den første, bortset fra nogle forskelle i modulation, som gør det muligt for bevægelsen at ende i den samme toneart, som den begyndte i. Tonelayout (med nogle mellemliggende taster af lavere strukturel betydning udeladt) som følger:

F-dur – F-mol# – D-dur – G-dur – G-mol – G-dur; A-durb – A-mol – F-dur – F-mol – F-dur

III. Scherzo: Presto

Denne sats indeholder også mediant tonaliteter, såsom slutningen af den første del af selve Scherzo, som er i C-dur, den flade mediant eller den relative dur i den parallelle mol (A-mol).

IV. Andantino – Allegretto

Fjerde sats er et tema og variationer over Schuberts Lied "Die Forelle". Som typisk for nogle andre varia-

tionssatser af Schubert (i modsætning til Beethovens stil),[4] omdanner variationerne ikke det oprindelige tema til nyt tematisk materiale; snarere koncentrerer de sig om melodisk dekoration og humørsvingninger. I hver af de første par variationer spilles hovedtemaet af et andet instrument eller en anden gruppe. I den femte variation begynder Schubert i den flade submediant (B-durb) og skaber en række modulationer, der til sidst fører tilbage til satsens hovedtoneart, i begyndelsen af den sidste sjette variation.

En lignende proces høres i tre af Schuberts senere kompositioner: Oktet i F-dur, D. 803 (fjerde sats); klaversonaten i a-mol, D. 845 (anden sats); og Impromptu i B-durb, D. 935 nr. 3. Den afsluttende variation ligner den originale Lied og deler det samme karakteristiske akkompagnement i klaveret.

V. Allegro giusto

Finalen er i to symmetriske afsnit, ligesom andensatsen. Satsen adskiller sig imidlertid fra anden sats i fravær af usædvanlig kromatisme, og i anden sektion er en nøjagtig transponering af den første (bortset fra nogle ændringer af oktavregistret). Der skrives et gentagelsestegn til det første afsnit: Hvis man holder sig omhyggeligt til partituret, består satsen af tre lange, næsten identiske gentagelser af det samme musikalske materiale. Kunstnere vælger nogle gange at udelade gentagelsen af den første sektion, når de spiller.

Selvom denne sats mangler andensatsens kromatisme, er dens eget harmoniske design også nyskabende: den første del ender i D-dur, den subdominante. Dette er i modstrid med æstetikken i den klassiske musikalske stil, hvor den første store harmoniske begivenhed i et musikstykke eller en sats er skiftet fra tonisk til dominerende (eller sjældnere til mediant eller submediant - men aldrig til det subdominante).